

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.10.2026

Av. Mahmut TANAL  
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Siirt Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi, 4 Aralık 2021 tarihinde 102 milyon dolarlık yatırım olarak kamuoyuna duyurulmuş; yüksek üretim, istihdam ve ithalatın azaltılması hedefleriyle açılmıştır.

Buna karşılık tesisin üretim faaliyetlerinin mevcut durumu ve açıklanan yatırım, üretim ve istihdam hedeflerinin ne ölçüde gerçekleştiği konusunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır. Bu durum, yatırım nedeniyle sağlanan vergi istisna ve indirimlerinin, kamu destekli finansman unsurlarının ve diğer mali avantajların ne ölçüde kullanıldığı; bunların mevzuatta öngörülen amaçlara hizmet edip etmediği ve geri alınması gereken bir kamu alacağının doğup doğmadığı hususlarını da gündeme getirmektedir.

Anayasa'nın 73'üncü maddesi vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler ile bunlara ilişkin muafiyet, istisna ve indirimlerin kanuni çerçevesini; 166'ncı maddesi ise yatırımlarda toplum yararının gözetilmesini, yatırım ve istihdamın geliştirilmesini ve ülke kaynaklarının verimli kullanılmasını öngörmektedir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kamu alacaklarının tahsilini ve belirli şartlarda tecilini; 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hazine garantileri ve mali yükümlülüklerin yönetimini düzenlemektedir. Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71'inci maddesi uyarınca, kamu görevlilerinin mevzuata aykırı karar, işlem veya ihmalleri sonucunda kamu kaynağında eksilmeye veya artışa engel olunması hâlinde kamu zararı gündeme gelmektedir.

Bu bağlamda;

1. Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi ve yatırımcı şirket bakımından 2020-2026 döneminde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığının görev alanına giren hangi vergi istisnası, indirimi, mali destek veya diğer avantajlardan yararlanılmıştır; bunların hukuki dayanakları ve Bakanlığınız kayıtlarına yansıyan mali tutarları ayrı ayrı ne kadardır?
2. Yatırım kapsamında makine ve teçhizat alımlarında uygulanan KDV istisnasının toplam tutarı ile yatırım nedeniyle fiilen yararlanılan vergi indirimi ve yatırım katkı tutarı ne kadardır; yatırım teşvik belgesinde tanımlanan diğer vergi ve mali avantajların Hazine ve Maliye Bakanlığı kayıtlarına yansıyan toplam mali etkisi nedir?
3. Kamuoyuna 102 milyon dolar olarak açıklanan yatırımın, Bakanlığınız ve Gelir İdaresi Başkanlığının mevzuat gereği tutulan kayıtlarına yansıyan yatırım harcamaları ile uyumu incelenmiş midir; açıklanan yatırım tutarı ile vergi teşviklerine esas alınan yatırım harcamaları arasında tespit edilen bir farklılık varsa tutarı ve nedeni nedir?

4. Yatırımın finansmanı kapsamında 4749 sayılı Kanun veya başka bir mevzuat çerçevesinde Hazine garantisi, Hazine geri ödeme garantisi, Hazine karşı garantisi, bütçeden karşılanan finansman desteği veya Hazine açısından başka bir mali yükümlülük doğmuş mudur; doğmuşsa niteliği, tutarı, vadesi ve 9 Ekim 2026 itibarıyla Hazine üzerindeki risk tutarı nedir?
5. Yatırımcı şirketin vergi dairelerine olan kamu alacakları bakımından 2020-2026 döneminde tecil, taksitlendirme, yeniden yapılandırma veya benzeri tahsil kolaylıklarından yararlanmasına ilişkin işlem bulunuyorsa, vergi mahremiyeti hükümleri çerçevesinde açıklanması mümkün olan toplam borç, tecil edilen tutar, ödeme süresi ve tahsil edilen miktar ne kadardır?
6. Şirketin kesinleşmiş ve vadesi geçmiş vergi borcu bakımından mevzuat gereğince kamuoyuna açıklanmasına izin verilen bir borç veya takip kaydı bulunuyorsa tutarı nedir; kamu alacağının tahsilinde gecikme bulunması hâlinde hangi takip ve tahsil işlemleri uygulanmıştır?
7. Yatırım, üretim veya istihdam şartlarının yerine getirilmemesi nedeniyle yatırım teşvikine bağlı vergi avantajlarının tamamen veya kısmen geri alınmasını gerektiren bir durum Bakanlığınıza bildirilmiş veya Bakanlığınızca tespit edilmiş midir; böyle bir durum varsa ne kadar vergi ve fer'isi tahakkuk ettirilmiş, ne kadar tahsil edilmiş ve tahsil edilmeyen kısım için hangi işlemler uygulanmıştır?
8. Tesisin üretimini durdurduğu veya açıklanan hedeflerin ciddi biçimde gerisinde kaldığı yönündeki bilgiler üzerine kullanılan vergi avantajlarının şartlara uygunluğu bakımından Bakanlığınız veya Gelir İdaresi Başkanlığınca herhangi bir inceleme gerçekleştirilmişse hangi mali hususlar incelenmiş ve vergi mahremiyeti sınırları içinde açıklanabilecek hangi sonuçlara ulaşılmıştır; herhangi bir inceleme yapılmamışsa sağlanan mali avantajların amacına uygun kullanıldığı hangi kayıt ve denetim mekanizmasıyla doğrulanmaktadır?
9. Mevzuata aykırı, fazla veya şartları oluşmadan yararlanıldığı tespit edilen herhangi bir vergi istisnası, indirim veya kamu destekli mali avantaj bulunuyorsa toplam tutarı nedir; bunlar için yapılan vergi tarhiyatı, ceza, gecikme faizi veya geri alma işlemlerinin tutarı ile tahsilat durumu nedir?
10. Bakanlığınızca, ilgili kamu kurumlarıyla birlikte tesise sağlanan mali avantajların toplam mali etkisi ile gerçekleşen yatırım, üretim ve istihdam sonuçlarını karşılaştıran bir mali etki veya kamu kaynağı verimliliği analizi yapılmış mıdır; yapılmışsa sonuçları nelerdir; yapılmamışsa kamuoyuna 102 milyon dolarlık yatırım ve binlerce kişilik istihdam hedefiyle duyurulan ve çeşitli kamusal avantajlardan yararlanan bir yatırımın sonuçları neden mali yönden bütüncül olarak değerlendirilmemiştir?
11. Bu yatırım nedeniyle mevzuata aykırı biçimde kamu alacağının tahakkuk veya tahsil ettirilmemesi, şartları oluşmadığı hâlde mali avantaj sağlanması ya da geri alınması gereken tutarların takip edilmemesi yönünde kamu görevlilerine atfedilebilir bir karar, işlem veya ihmal tespit edilmiş midir; tespit edilmişse 5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesi kapsamında oluşan kamu zararı tutarı ne kadardır, kimlerden hangi tutarda tahsilat yapılmıştır ve ilgili sorumlular hakkında hangi idari veya hukuki işlemler başlatılmıştır?